

Verwijderen okselklieren operatie borst

In overleg met uw arts ondergaat u binnenkort een operatie om de okselklieren te verwijderen. Deze operatie duurt ongeveer 30-60 minuten en gebeurt onder algehele narcose. Meestal gebeurt deze operatie in combinatie met een operatie aan de borst.

Schema planning operatie en nazorg

Planning operatie en nazorg

Wanneer	Wat
Tussen de bespreking uitslag borstoperatie en de opname	<ul style="list-style-type: none"> • Bezoek pre-operatief spreekuur Anesthesie • Gesprek met casemanager • De opnameplanner geeft u telefonisch de datum door van uw operatie. Een paar dagen voor de operatie hoort u Verdere informatie over opname tijd
Dag voor operatie	<ul style="list-style-type: none"> • Vanaf 24.00 uur mag u niets meer eten. Tot 2 uur voor de operatie mag u water, appelsap of aanmaaklimonade drinken. Vanaf 2 uur voor de operatie mag u niets meer gebruiken. Zie ook www.olvg.nl/nuchter.
Operatiedag	<ul style="list-style-type: none"> • U meldt zich nuchter op afdeling A4 • Operatie op OK (operatiekamer) • Daarna naar Recovery (uitslaapkamer) • Terug naar verpleegafdeling • Weer eten en drinken • U blijft een nacht in het ziekenhuis
Dag na de operatie	<ul style="list-style-type: none"> • Verwijderen drain • Lees de OLVG-folder Borstamputatie of okselkliertoilet, informatie en bewegadviezen door. • Ontslaggesprek

Binnen 2-3 weken na de operatie

- Gesprek met de chirurg over uitslag en eventueel verder behandelplan.
- Telefonisch consult met casemanager binnen 2-3 dagen na de operatie
- Gesprek met casemanager

De operatie

Vorbereiding

Voor uw operatie heeft u een afspraak bij de polikliniek Anesthesiologie. Lees meer hierover in de OLVG-folder 'Anesthesiologie – volwassenen'.

- De planner van de afdeling Chirurgie geeft u telefonisch door wanneer u wordt geopereerd. Zie de folder Verpleegafdeling Chirurgie en Gynaecologie
- Zorg dat een volwassene u na uw ontslag naar huis brengt, want reizen met openbaar vervoer is te inspannend.
- Het ontsmettingsmiddel dat gebruikt wordt tijdens de operatie geeft af op uw kleding. Houd hier rekening mee.

Opname

- Op de dag van de operatie meldt u zich nuchter op de verpleegafdeling. Om nuchter te zijn mag u vanaf 24.00 uur nachts niet meer eten. Vanaf 2 uur voor de operatie mag u niets meer gebruiken. en vanaf 2 uur niet meer drinken en roken. Zie ook www.olvg.nl/nuchter.
- De verpleegkundige neemt een vragenlijst met u door. Met een stift tekenen we een pijl op de te opereren oksel. Het definitieve tijdstip van uw operatie hoort u op de afdeling. Houd er rekening mee dat het altijd mogelijk is dat een operatie uitgesteld wordt door onvoorziene omstandigheden

De operatie

De chirurg verwijdert de okselklieren en laat een drain achter in het wondgebied
Na de operatie heeft u een wond de oksel, deze is onderhuids gehecht.

Na de operatie

- Na de operatie gaat u naar de uitslaapkamer (Recovery).
- U hebt een infuus in uw arm en een wondrain in het okselgebied
- Als u helemaal wakker bent en alles goed gaat, brengt de verpleegkundige u terug naar de verpleegafdeling.
- Op de verpleegafdeling mag u weer eten en drinken.
- Als u misselijk bent krijgt u van de verpleegkundige eventueel een medicijn.
- De verpleegkundige verwijdert het infuus als u zelf weer eet en drinkt, niet misselijk bent en heeft geplast.
- Het wondgebied is bedekt met pleisters, steristrips of gaas.
- Meestal blijft u 1 nachtje in het ziekenhuis en mag u de volgende ochtend naar huis.

Drain

- Onder de operatiewond heeft de chirurg een drain (dun plastic slangetje) achtergelaten. Hierdoor kan overtollig wondvocht en lymfevocht weglopen.
- De drain is soms vastgemaakt met een hechting. De verpleegkundige zet de drain extra vast met een pleister.
- Meestal zal de volgende dag de drain worden verwijderd.

Naar huis

- Voordat u het ziekenhuis verlaat, bespreekt de verpleegkundige met u de nazorgadviezen in een ontslaggesprek. Als het nodig is, krijgt u een recept mee voor pijnmedicatie.
- Voordat u naar huis gaat krijgt u afspraken mee.
- Na 2-3 dagen wordt u gebeld door de casemanager. U krijgt een polikliniekafspraak bij de chirurg. Hij bespreekt met u de uitslag van de operatie en eventueel advies voor vervolgbehandeling. En een aparte afspraak bij de casemanager. Met haar kunt u eventuele vragen over een vervolgbehandeling bespreken of praktische zaken als wondverzorging en beweeglijkheid van de schouder.

Zorg dat een volwassene u naar huis brengt. Reizen met openbaar vervoer is nog te inspannend.

Beweeglijkheid na de operatie

Na de operatie kunt u mogelijk uw arm en schouder minder goed bewegen. Armoefeningen kunnen het herstel bevorderen. Voor de operatie heeft u van de casemanager informatie gekregen over oefeningen die u kunt doen via de OLVG-folder **Borstamputatie of okselkliertoilet, Informatie en beweegadviezen**. Deze krijgt u van de casemanager mammacare.

Ook thuis is het belangrijk om de armoefeningen regelmatig te herhalen. Uw casemanager bespreekt met u of een behandeling bij een fysiotherapeut bij u in de buurt nodig is. Als dat zo is, kies dan voor een fysiotherapeut met een aantekening lymfologie. Uw casemanager zorgt voor een verwijzing en kan u hier verder over informeren.

Algemene informatie en adviezen

- U mag de dag na de operatie douchen. Verwijdert u voor het douchen het verband. Steristrips laat u zitten tot u terugkomt om de polikliniek. Een nieuw verband is niet nodig behalve als er sprake is van wondvocht. Gebruik, indien nodig een gaasje met papieren pleister.
- Soms ontstaat er een bloeduitstorting die de huid rondom het litteken blauw-groen kleurt. Deze bloeduitstorting kan langzamerhand naar beneden zakken. Dit kan geen kwaad. De bloeduitstorting verdwijnt vanzelf.
- De desinfectans welke we gebruiken tijdens de operatie geeft af op kleding en is moeilijk te verwijderen. Houd hier rekening met het dragen van een beha en kleding of hemdjes. Als u paar keer heeft gedoucht, is het verdwenen.

Seroomvorming

Na verwijdering van de okselklieren ontstaat er soms vochtophoping in het wondgebied. Het lymfevocht zoekt andere lymfebanen om het vocht af te voeren. U kunt hier enige weken tot maanden na de operatie last van hebben. Het is mogelijk om dit vocht poliklinische te verwijderen via een punctie. U kunt dit merken als het gebied onder de oksel dikker /opgezet wordt, het vocht kan voelen als een soepel geheel maar soms ook als een verharding.

Hebt u veel last van vocht, pijn of is het gebied rood en warm of heeft u koorts? Neem dan contact op met uw casemanager.

Pijn na de operatie

- Door de oksel lopen zenuwbanen die door de operatie beschadigd worden. Hierdoor voelt het gebied onder de oksel als doof, dik, tintelend/prikkelend. Meestal zal na de operatie de huid van het okselgebied en de achterzijde van de bovenarm doof, prikkelend en/of anders aanvoelen bij aanraken en komt veel voor. Tot ongeveer een jaar na de operatie kan het gevoel nog veranderen. Soms blijft er levenslang een veranderd gevoel aanwezig.
- Bij pijn kunt u 6 x daags 1 tablet paracetamol van 500 mg innemen, of 3 x daags 2 tabletten. Het is belangrijk dat u de paracetamol op vaste tijden neemt om de het beste resultaat van pijnbestrijding te bereiken. Wacht niet tot u pijn krijgt. .
- Als de pijnstilling niet voldoende is, kunt u daarnaast eventueel 2x per dag Naproxen 500 mg innemen, eventueel in combinatie met een maagbeschermer. Hebt u eerder maagproblemen gehad? Overleg dan met uw arts. Bij aanhoudende (zenuw) pijn? Neem dan contact op met de casemanager.

Bewegen en tillen

Het gebied van het litteken kan anders aanvoelen, minder gevoelig of juist heel gevoelig zijn. Van de fysiotherapeut krijgt u instructie wat u wel en betere niet kunt doen. Het klopt niet dat u niet mag bewegen. Bewegen is juist goed! U voelt zelf het beste wanneer u weer in staat bent uw normale werkzaamheden op te pakken. Uw activiteiten mogen echter géén pijn doen. De eerste weken na een okselkliertoilet is het advies lichamelijk zware activiteiten te vermijden. Hebt u twijfels over wat u wel of niet kunt of mag doen? Neem dan contact op met de casemanager of lees de OLVG-folder Borstamputatie of okselkliertoilet - informatie en beweegadviezen.

Litteken

Het is niet te voorspellen hoe het litteken er uit gaat zien. Zolang de wond niet genezen is, raden we het gebruik van crèmes af. Wanneer de wond goed genezen is, kunt u het litteken en omliggende huid insmeren met een neutrale, ongeparfumeerde (vitamine-E-)crème. Voor het gebruik van littekenproducten kunt u overleggen met de casemanager.

Naar huis

- Voordat u het ziekenhuis verlaat, bespreekt de verpleegkundige met u de nazorgadviezen in een ontslaggesprek. Als het nodig is, krijgt u een recept mee voor pijnmedicatie.
- Voordat u naar huis gaat krijgt u 2 afspraken mee. U krijgt een polikliniekafspraak bij de chirurg. Hij bespreekt met u de uitslag van de operatie en eventueel advies voor

vervolgbehandeling. En een aparte afspraak bij de casemanager. Met haar kunt u eventuele vragen over een vervolgbehandeling bespreken of praktische zaken als wondverzorging en beweeglijkheid van de schouder.

Begeleiding naar huis

Zorg dat een volwassene u naar huis brengt. Reizen met openbaar vervoer is nog te inspannend.

Vragen of complicaties na de operatie

Neem contact op met uw casemanager bij vragen of zorgen en in ieder geval bij:

- Nabloeding. Dit is te herkennen aan een gezwollen en strak staande huid en pijn.
- Een wondontsteking is te herkennen aan roodheid, zwelling, warmte of pus. Ook kunt u koorts hebben.
- Als de wondranden gaan wijken.

Uitslag

- De patholoog onderzoekt de eigenschappen de tumor.
- Binnen 2 weken na de operatie heeft u een afspraak met de chirurg voor controle. U krijgt dan ook de uitslag van het pathologisch onderzoek.
- Afhankelijk van de uitslag kan de arts een aanvullende behandeling adviseren, zoals radiotherapie, chemotherapie, hormoontherapie en/of immunotherapie.

Na verwijderen van de okselklieren: belangrijke informatie

Gevoelsstoornis en zenuwpijn

Door de operatie moet de chirurg de gevoelszenuw die door de okselklieren loopt, doorsnijden of beschadigen. Hierdoor hebt u een gevoelloze plek onder uw oksel en aan de achterkant van uw bovenarm. Het gevoel kan na een tijdje terugkomen maar kan ook helemaal wegblijven. Ondanks dat het hinderlijk kan zijn hoeft het u niet te belemmeren in uw bewegingen.

Zenuwpijn na de operatie is te herkennen aan:

- brandende, zeurende of juist een stekende pijn
- het gevoel dat er speldenprikken in de huid worden gedrukt
- het gevoel van een strakke band om de borstkas of de bovenarm
- pijn in de huid van de oksel, aan de achterkant van de bovenarm, op de wand van de borstkas en aan de schouder
- fantoompijn: het lijkt alsof je de borst die verwijderd is nog voelt

Sommige mensen hebben er niet veel last van, terwijl anderen de pijn als heel hevig ervaren. De pijn kan voortdurend aanwezig zijn, maar ook af en toe. Vaak wordt de pijn erger bij inspanning, vermoeidheid, emoties en bij kou en hitte.

Lymfoedeem

Het ontbreken van lymfeklieren in de oksel kan leiden tot een ophoping van lymfevocht in de arm. Dit heet lymfoedeem. Dit komt niet bij alle patiënten voor. De eerste klacht van lymfoedeem is een opgezwollen arm. Soms krijgt u daardoor ook pijn en een strak, gespannen of moe gevoel. Neem dan contact op met de arts of casemanager mammacare. Als de ophoping van lymfevocht toeneemt, nemen de klachten vaak ook toe. Lees meer in de folder [Lymfoedeem bij kanker](#) van KWF Kankerbestrijding.

Adviezen

- Luister naar uw lichaam. Bouw na de operatie uw werkzaamheden voorzichtig weer op. Als u aan het einde van de dag merkt dat uw arm zwaar of vermoeid is, heeft u voor dat moment uw grens bereikt. Wacht dan een paar dagen voordat u uw werkzaamheden verder uitbreidt. Voorkom overbelasting. Het kan prettig zijn om de arm wat hoger te leggen als u bijvoorbeeld in een stoel zit.
- Vraag bij bloedafname, injecties, het inbrengen van een infuus of bij acupunctuur niet te prikken in het gebied met lymfoedeem.
- Soms kan een prik aan de kant die behandeld is nodig zijn. Houd het risico op infectie klein door de huid te ontsmetten. Dek het wondje daarna af met een verbandpleister
- Draag tijdens huishoudelijk werk en werken in de tuin handschoenen en loop niet op blote voeten. Zo verminder je de kans op blaren en snij-, schaaf- en brandwonden.
- Gebruik bij het ontharen ontharingscrème in plaats van een scheerapparaat of scheermesje.
- Gebruik bij nagelverzorging een vijl in plaats van een schaar.
- Laat geen tatoeage zetten. Dit vergroot de kans op ontstekingen.
- Gebruik in de zon een anti-zonnebrandmiddel met een hoge beschermingsfactor, zodat je niet verbrandt. Zo verklein je de kans op huidbeschadiging en vochtophoping in de huid.
- Gebruik hypoallergene bodylotion. Dit is een lotion die weinig risico geeft op allergische reacties. Deze lotion houdt ook je huid soepel waardoor je minder kans hebt op barstjes en kloofjes.
- Voorkom krabben of beten van huisdieren: deze vormen een bron van infectie. Dit geldt vooral voor krabben van katten.
- Voorkom insectenbeten zoveel mogelijk:
  - Gebruik een middel tegen insecten.
  - Draag lange mouwen en lange pijpen.
  - Slaap onder een klamboe.
  - Plaats horren in huis
  - Draag geen knellende kleding of sieraden om de doorstroom van het lymfevocht niet te hinderen.
- Als u lymfoedeemklachten heeft is het belangrijk om u te laten behandelen door een fysiotherapeut met een aantekening voor lymfologie. Hoe sneller u start met een behandeling, hoe groter de kans dat het lymfoedeem ook weer weggaat. De casemanager kan voor u een fysiotherapeut zoeken en u een verwijzing geven.

Neem bij klachten contact op met casemanager mammacare.

Vragen?

Stel uw vraag via MijnOLVG

U kunt ons altijd bereiken via [MijnOLVG](#). Heeft u een algemene vraag over vergoeding of betaling? Neem dan contact op met uw zorgverzekeraar of kijk op www.olvg.nl/zorgnota. Meer informatie over bijvoorbeeld kosten, bereikbaarheid, onderzoeken en behandelingen staat op www.olvg.nl maar u kunt ons natuurlijk ook bellen.

Meer informatie online

- www.olvg.nl/oncologische-zorg
- www.oncologischcentrumamsterdam.nl
- www.borstkanker.nl
- www.nvfl.nl

Contact

Casemanager Mammacare, locatie West

Hetty Langen en Carla de Vries (ma 8.150 – 12.00 uur en di/do/vrij 8.15 – 16.00 uur)

E mammacare@olvg.nl

Contact bij voorkeur per email of anders kunt u bellen met de Mammapoli.

Mammapoli

T 020 510 81 95 (werkdagen 8.15 – 16.15 uur)

afdeling Spoedeisende Hulp (SEH), locatie West

T 020 510 89 11 (dag en nacht bereikbaar)

Oost
Oosterpark 9
1091 AC Amsterdam

West
Jan Toeropstraat 164
1061 AE Amsterdam

Spuistraat
Spuistraat 239 A
1012 VP Amsterdam

Onze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing: www.olvg.nl/algemene-behandelvoorwaarden

Aanmelden MijnOLVG via www.mijnolvg.nl | Klacht of opmerking: www.olvg.nl/klacht

Redactie en uitgave: Marketing en Communicatie, 15 april 2021, foldernr. 3218